

[Socialministeren.] Den seneste lovændring giver os mulighed for at gå langt i denne retning, men spørgsmålet er, om man også kan give reglen et udvidet praktisk indhold. På den anden side må jeg fastholde, at førtidspension skal bevare karakter af en undtagelsesordning og ikke nærme sig en generel nedsættelse af folkepensionsalderen. Man må derfor i de videre overvejelser lægge afgørende vægt på, at det sikres, at førtidspension kun udbetales, når det er dokumenteret, at vedkommende ikke længere, eventuelt efter omskoling o. lign., kan antages at være i stand til at overtage passende anvist arbejde. Dette spørgsmål formoder jeg vil blive uddybet under behandlingen af forslaget til folketingsbeslutning om førtidspension.

Jeg skal derefter gå over til den anden del af forslaget fra hr. Niels Mørk m. fl. og gøre nogle bemærkninger om retningslinjerne for en offentlig tillægspension. Denne anden del er delt i to led, først punkterne 1-7, som omhandler en gradvis forhøjelse af folkepensionen over otte år; denne forhøjelse af folkepensionen, som tænkes ens for alle, benævnes i forslaget tillægspension. Punkt 8 derimod omhandler en videregående tillægspension på længere sigt, og der tales her om en tjenestemandslignende pensionsordning finansieret ved arbejdsgiverbidrag.

Det er således helt andre tanker end det tillægspensionsforslag, som den socialdemokratiske regering sidste efterår redegjorde for i folketinget. Nu bygger man i første række på lige store forhøjelser til alle; de indtægtsafhængige pensioner er åbenbart skudt noget ud i fremtiden, og der er ikke som tidligere tale om kolossale fondsdannelser.

Jeg kan udtale, at jeg gerne vil medvirke til, at der sker en forhøjelse af pensionen med ensartede beløb. Spørgsmålet, om der skal ske en forhøjelse, tror jeg ikke kan skille partierne i denne sal, og jeg kan oplyse, at vi i regeringen arbejder med det. Men der arbejdes også med løsningen af en række andre udgiftkrævende opgaver både på det sociale og på andre områder. Det væsentlige spørgsmål i dag bliver derfor: skal vi behandle denne sag om forhøjelse og om terminerne for udbygningen af de offentlige pensioner isoleret, eller skal vi lade det indgå i en samlet vurdering, en nøje afvejning af,

hvilke forbedringer der i første række skal fremmes?

Jeg nævnte for det ønskelige i at lempe eller ophæve fradragsreglerne. Alene ophævelse af fradragsreglerne f. eks. for arbejdsindtægt hidrørende fra en invalidepensionists eller førtidspensionists ægtefælle vil koste ca. 75 mill. kr. om året, og jeg kan nævne andre endnu mere udgiftkrævende forbedringer, som det også vil være meget ønskeligt at få gennemført i de kommende år.

Uanset hvor stor vægt vi lægger på forslågets gennemførelse, må vi derfor sikre os, at vi ikke ved at træffe en beslutning nu mister vor handlefrihed over for løsningen af disse andre sociale opgaver. Ingen af os ønsker jo, at gennemførelsen af en enkelt sag på det sociale område skulle komme til at betyde, at vi må se realiseringen af meget påkrævede forbedringer for særlige befolkningsgrupper udskudt, og jeg vil mindst om blot nogle af disse andre opgaver, vi står over for i de kommende år. If. eks. er vi inde i en helt nødvendig udbygning af åndssvageforsorgens institutioner med et anslået byggeprogram på op imod 1,5 milliard kr. og med en betragtelig stigning i de årlige driftsudgifter. Vi er tilsvarende ved at udbygge og modernisere forsorgen for blinde, døve, epileptikere og andre handicappede, ligesom vi har budgetteret en væsentlig udvidelse af børne- og ungdomsforsorgen, ikke mindst på daginstitutionsområdet. Jeg kan blot nævne, at vi i de kommende år skal etablere 50.000 børnehavepladser til en samlet udgift af ½ milliard kr.; jeg kan nævne plejehjemsområdet, hvor vi må regne med at skulle nyetablere ca. 20.000 pladser til en udgift af 2 milliarder kr. For at skaffe det nødvendige personale til disse store udvidelser skal vi endelig imødekomme et stort behov for personaleuddannelse, og på næsten alle de sociale områder stiller dette krav om en stadig hurtigere forøgelse af uddannelseskapaciteten. Vi må have alle disse specielle sociale foranstaltninger med ind i overvejelserne, når vi skal træffe afgørelse om, i hvilket omfang og i hvilket tempo vi skal højne de offentlige pensioners niveau.

Men når dette er sagt, vil jeg gerne gentage, at forslaget om en forhøjelse af folkepensionen, således som det er skitseret i punkterne 1-7, ikke ligger langt fra regeringens tanker. Jeg må dog tage forbehold med